

‘De weekends waren altijd het lastigst’

Ze groeide op in een klein Vlaams dorpje, waar iedereen haar kende als de dochter van de postbode. Toch was ze er verschrikkelijk eenzaam, jarenlang. Op school werd ze gepest, ze werd uitgemaakt voor vies en lelijk, ze kreeg te horen dat ze stonk. Thuis voelde ze zich niet geliefd. De buurman bij wie ze vaak haar toevlucht zocht, kon z'n handen niet thuis houden.

Ja, Vera Vandervesse (51) wil best geloven dat leven in de anonieme stad eenzaamheid in de hand kan werken. Maar zelf is zij óveral eenzaam geweest, in grote steden en in dorpen waar je niet over straat kan zonder aangesproken te worden. Hóe eenzaam precies? Toen ze net het huis uit was om te gaan werken in Leuven, had ze één buurman tegen wie ze ‘dag’ kon zeggen. Dankzij die begroeting, een keer per dag, hield ze het vol, maakte ze er geen einde aan. Zó eenzaam.

“Ik wilde vrienden maken, ik wilde uitgaan, leven. Maar ik had nooit geleerd hoe dat moest. Ik geloofde ook niet dat ik de moeite waard was.” Twee maanden redde ze het alleen in Leuven, toen werd het haar te zwaar en meldde ze zich bij een psychiatrisch ziekenhuis – “anders was ik er nu niet meer geweest”.

Ze werd opgenomen. Een paar maanden later belde ze haar vader om dat te vertellen en in de twee jaar dat ze daar zat, kwamen haar ouders twee keer aan de deur van het ziekenhuis. Nee, niet verder dan de deur.

“Hoe eenzaam kan eenzaam zijn”, zegt ze nu. Ze vertrok naar Engeland, kwam uiteindelijk in Rotterdam terecht en vond werk in een bedrijf vol mannen, waar ze zich slecht op haar gemak voelde. Ze zat 's avonds huilend thuis. “Maar de weekends waren het moeilijkst, dan zat ik met een zak chips en een wijntje te denken: hoe kom ik hieruit?”

Nu weet ze: eenzaamheid wordt groter als je niets onderneemt. “Want als je niets doet, zal er niets veranderen. Ze komen niet vanzelf

naar je toe.” Ze meldde zich aan voor een groepsreis voor alleenstaanden naar Istanbul en daar leerde ze Marten kennen. Dertig jaar was ze. Niet veel later ging ze bij hem wonen, in Maarssebroek, en bijna meteen daarna stortte ze volledig in. “Ik had m'n hele leven op de toppen van mijn tenen gelopen, nu kon ik niets meer. Ik heb bijna een jaar op bed gelegen.”

Dichte lamellen

Ook in Maarssebroek kan een mens héél anoniem leven en héél eenzaam zijn, merkte ze.

“Ik kende er niemand, ik lag in bed, Marten was naar z'n werk en ik voelde me waardeloos en nutteloos.”

Ze krabbelde op, ging fotograferen – “dat had me nooit iets gekeken, ik had niemand aan wie ik foto's kon laten zien” – maar een baan lukte niet meer. Als je de hele dag alleen bent, vervolgt ze, leer je de gewoontes van de overburen kennen. Toen daar de lamellen dicht bleven, belde ze aan. “Heel eng, maar ik wilde een stap zetten.” Haar buurvrouw bleek met een hernia op bed te liggen. Ze bood haar hulp aan “en toen is er toch wel een vriendschap ontstaan.”

Vriendschappen, daar heeft ze er nu een paar van, en dat is genoeg. “Weet je wat ik gisteren las? ‘De ergste eenzaamheid is als je je niet op je gemak voelt met jezelf’, een uitspraak van Mark Twain. Dat is het verschil met vroeger: ik heb mezelf leren kennen en nu kan ik het goed vinden met mezelf. Dan is alleen of soms zelfs eenzaam zijn niet zo erg.”

Waarom ze dit verhaal wilde vertellen? “Er rust een taboe op eenzaamheid. De maatschappij vraagt om snelheid, om sociale contacten, om extraverte mensen die het druk hebben. Kijk naar Facebook, waar mensen vooral laten zien hoe leuk ze het hebben. Dat maakt het voor eenzame mensen nog zwaarder, ze schamen zich ervoor. Eenzaamheid moet uit de taboesfeer.”

ILLUSTRATIE
NANNE MEULENDIJKS